

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๒/๒๕๖๑

ศาลปกครองนครราชสีมา

ศาลจังหวัดบุรีรัมย์

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายที่ดิน

คดีที่เอกชนยื่นฟ้องผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลโคกกลาง อำเภอลำปลายมาศ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นายอำเภอลำปลายมาศ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกรมการปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินมีโฉนดได้อนุญาตให้ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ คนก่อนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก่อสร้างศาลาอเนกประสงค์บนที่ดินดังกล่าว โดยได้รับค่าใช้ที่ดิน และตกลงจะรื้อถอนเมื่อหมดวาระการดำรงตำแหน่ง แต่ผู้ใหญ่บ้านคนดังกล่าวได้ถึงแก่ความตาย ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ คนต่อมาได้เข้าใช้ประโยชน์สิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไป แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นิ่งเฉย รวมทั้งได้ร้องเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ก็ไม่ได้รับความเป็นธรรม ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม ชำระค่าใช้ที่ดิน ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามให้การสรุปได้ว่า ที่ดินพิพาทมารดาผู้ฟ้องคดีสละการครอบครองเพื่อใช้เป็นสาธารณประโยชน์และตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว ผู้ฟ้องคดีรับโอนที่พิพาทมาย่อมไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน และเมื่อมีการสร้างศาลากลางบ้านก็มีการขอซื้อที่ดินจากผู้ฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีก็ไม่มีการคัดค้าน ทั้งรับว่าได้รับเงินค่าใช้ที่ดินแล้ว อันเป็นการซื้อขายที่ดินพิพาท ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนายกที่ดินให้เป็นสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้านแล้ว การกระทำของเจ้าหน้าที่สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ขอบด้วยกฎหมาย ไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เห็นว่า เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของผู้ฟ้องคดีในการใช้สิทธิทางศาล ก็เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามที่กล่าวอ้างว่าตนมีกรรมสิทธิ์เป็นสำคัญ การที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามคำขอของผู้ฟ้องคดีได้นั้น ศาลจำต้องพิจารณาให้ความเสียก่อนว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน แล้วจึงจะพิจารณาประเด็นอื่นได้ต่อไป คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม